

Alvesta
kommun

Alvesta kommun

Finanspolicy för Alvesta kommun och riktlinjer för finanspolicier för bolag i koncernen Alvesta Kommunföretag AB

PROGRAM PLAN **POLICY** RIKTLINJE

Beslutat av: Kommunfullmäktige, §127/2023
Beslutsdatum: 2023-11-14
Gäller från och med: 2023-11-14
Giltighetstid: Fyra år efter beslutsdatum
Dokumentet gäller för: Nämnder och bolag
Ansvarig för uppföljning: Kommunledningsförvaltningen
Diarienummer: KS 2023-00504

Alvesta kommuns styrdokument

Våra styrdokument kan vara av två huvudtyper, aktiverande och normerande. Aktiverande dokument syftar till förändring och utveckling och anger på så sätt hur vi ska agera för att nå ett visst resultat. Normerande dokument reglerar befintlig verksamhet och talar om hur vi ska förhålla oss till en given situation.

Aktiverande

Aktiverande dokument syftar till förändring och utveckling. De förklarar vad vi vill åstadkomma och utformningen av uppdraget.

Program – Anger långsiktiga ambitioner och viljeinriktningar.

Plan – Anger konkreta åtgärder, tidsramar och ansvar.

Normerande

Normerande dokument berör hur vi utför befintlig verksamhet, till skillnad från aktiverande vars uppgift är att bryta nya vägar.

Policy – Anger kommunens principer eller inriktning i en viss fråga.

Riktlinje – Anger absoluta gränser och skakrav.

Innehåll

Inledning	3
Styrning och rapportering	4
Upplåning och skuldförvaltning.....	5
Borgen.....	6
Kapitalförvaltning	8
Likviditetsförvaltning	10
Förvaltning av pensionsmedel.....	11
Rapportering och uppföljning.....	18
Bilaga 1 Definitioner av vanligt förekommande termer	21
Bilaga 2 Global Compacts tio principer	23

Inledning

Syfte

Finanspolicyn anger ramar och riktlinjer för hur finansverksamheten inom Alvesta kommun ska bedrivas. Policyn ger även riktlinjer för de kommunägda företagen inom koncernen Alvesta Kommunföretag AB (AllboHus Fastighets AB, Alvesta Energi AB med dotterbolag, Alvesta Renhållnings AB samt Alvesta Utveckling AB). Med finansverksamhet avses likviditetsförvaltning, förvaltning av kommunens pensionsmedel, finansiering / skuldhantering samt borgensåtaganden.

Syftet med finanspolicyn är att ge kommunen och koncernen ett regelverk som säkerställer att man genom att följa detsamma kommer att uppfylla kommunallagens krav i 11 kap. §§ 2-4 avseende medelsförvaltning. Policyn ska även vara en vägledning i det dagliga arbetet för dem som arbetar med finansförvaltningen.

De kommunala företagen ska anta egna riktlinjer för finansverksamheten. Kraven i dessa ska dock inte vara lägre än den av kommunfullmäktige fastställda finanspolicyn.

I finanspolicyn fastställs

- Finansverksamheten mål
- Ramar och riktlinjer för hur finansverksamheten ska organiseras
- Ramar och riktlinjer för begränsning av de finansiella risker som förekommer i finansverksamheten
- Ramar och riktlinjer för rapportering och uppföljning av finansverksamheten
- Principer för kommunala borgensåtaganden
- Mål och principer för förvaltning av kommunens likviditetsförvaltning
- Mål och principer för förvaltning av kommunens pensionsmedel

Mål

Kommunen förvaltar tillgångar och skulder av olika karaktär. Det övergripande målet är att kommunen ska kunna hantera sina olika åtaganden samtidigt som de finansiella kostnaderna hålls så låga som möjligt samt att god avkastning uppnås. För respektive förvaltning är målen följande:

- Målet för likviditetsförvaltningen är att säkerställa kommunkoncernens betalningsförmåga på kort och lång sikt samt erhålla bästa möjlig avkastning på finansnettot givet de restriktioner som anges i denna policy.

- Målet med skuldförvaltningen är att säkerställa kommunkoncernens långsiktiga upplåningsbehov till lägsta kostnad och risk givet de restriktioner som anges i denna policy
- Mål för kapitalförvaltningen är att möta de framtida pensionsutbetalningarna genom ett långsiktigt avkastningsmål om KPI + 3 procentenheter. Simuleringar avseende förväntad avkastning och risk har genomförts, som underlag för ställningstagandet.

Organisation och ansvarsfördelning

Nedan framgår fördelningen av ansvar mellan kommunfullmäktige respektive kommunstyrelse. Delegering av beslutsrätt från kommunfullmäktige till kommunstyrelsen framgår av kommunstyrelsens reglemente. Delegering av beslutsrätt från kommunstyrelsen till delegat framgår av kommunstyrelsens delegeringsförteckning. Organisation och ansvarsfördelning inom respektive kommunalt bolag ska framgå av bolagens egna beslut/finanspolicy.

Kommunfullmäktiges ansvar

Kommunfullmäktige ska minst en gång årligen fatta beslut om:

- Beloppsram för kommunens totala låneskuld via befintliga lån, kontokrediter, omsättning av lån alternativt nyupplåning, under kommande budgetår
- Beloppsramar för borgen till kommunens företag under kommande budgetår
- Beloppsramar för borgen för lån till idrottsanläggningar av föreningar

Vid behov ska kommunfullmäktige fatta beslut om revidering av finanspolicyn efter förslag från kommunstyrelsen. Det kan vara fråga om bland annat tillåtna former och godkända motparter vid placeringar, upplåning, tillåtna derivatinstrument och motparter.

Kommunstyrelsens ansvar

Kommunstyrelsen ska:

- Vid behov lämna förslag till kommunfullmäktige om revideringar av kommunens finanspolicy.
- Vid behov utarbeta riktlinjer för den operativa finansverksamheten som säkerställer en god intern kontroll och att reglerna i kommunens finanspolicy följs.

Styrning och rapportering

Styrning

Bolagen ska fortlöpande samråda med kommunen i finansiella frågor och i god tid informera finansförvaltningen om alla finansiella behov såsom upplånings- och placeringsbehov.

Rapportering och uppföljning

Kommunen ska ha rutiner som säkerställer god kontroll, rapportering, uppföljning och utvärdering. Det är därför av stor vikt att det finns en ändamålsenlig organisation, klara rutiner och ett fungerande kontrollsystem i form av bland annat en utvecklad hantering av ränteomsättningsrisk, en uppföljning mot jämförelseindex samt rapportkrav.

Kontroll

Administrationen av löpande finansieringsavslut, handhavande av aktuell dokumentation – reverser, avtal, borgensförbindelser – bokföring av ingångna avtal, överföring av pengar mellan långgivare, kommunala företag, placeringsinstitut, banker och kommunen handhas av ekonomiavdelningen.

För att åstadkomma intern kontroll ska förutom behörig person som genomfört en affär ytterligare en person kontrollera att affären är i överensstämmelse med finanspolicy. Vid finansiella transaktioner ska delegationer och attesträtter vara upprättade.

En god intern kontroll av finansverksamheten har till syfte att undvika förluster till följd av brister i administrativa rutiner. En administrativ risk innebär störningar i de administrativa rutinerna. Detta kan exempelvis omfatta mänskliga misstag, fel i IT-system, brister i redovisning eller i intern kontroll av genomförda transaktioner. Ansvaret vid finansiella transaktioner ska fördelas mellan olika funktioner inom kommunen och hos bolagen för att säkerställa att transaktionshantering beaktar en god intern kontroll. Av den anledningen ska affärsavslut hanteras enligt nedan:

Styrelsen har det övergripande ansvaret för tecknande av avtal avseende lån och derivattransaktioner enligt finanspolicy. Kan delegeras till ekonomichef och VD.

Ekonomichef genomför transaktioner med kreditgivare via erhållen delegation från styrelsen, genomför kontroll av och attesterar utförda transaktioner.

”Firmatecknare” för Alvesta kommun, kommunchef och ekonomichef, undertecknar lånehandlingar.

Upplåning och skuldförvaltning

Kommunfullmäktige fattar årligen beslut om ramar för kontokrediter och långfristig upplåning i form av ramar för nyupplåning/omsättning av lån som ska gälla för det kommande budgetåret. Godkända former för upplåning är checkkredit och reverslån. Godkända motparter vid upplåning är Kommuninvest, svenska banker samt utländska banker med närvaro i Sverige.

De övergripande målen för kommunens skuldförvaltning är att

- Säkerställa kommunens betalningsförmåga på kort och lång sikt.
- Inom finanspolicyns ramar och riktlinjer eftersträva en väl avvägd balans mellan risker och kostnader.
- Sträva efter jämna ränte- och kapitalförfall för att minska ränteriskerna.

Kapitalbindning

Kommunkoncernens genomsnittliga kapitalbindning ska ligga inom ett intervall mellan 1,5 och 4 år. Högsta andelen kapitalbindningsförfall inom 12 månader får uppgå till maximalt 40 procent.

Räntebindning

Kommunkoncernens genomsnittliga räntebindning ska ligga inom ett intervall mellan 1,5 och 4 år. Högsta andelen räntebindningsförfall inom 12 månader får dock uppgå till maximalt 40 procent.

Finansiella derivat

Derivat får inte användas i spekulativt syfte. Derivat får endast användas som säkringsinstrument. All användning av derivatinstrument förutsätter att kommunen har god förståelse för instrumentets funktion, prissättning och tillhörande risker och har administrativa rutiner som kan hantera dessa affärer. Ränteswapar får endast användas till att förkorta eller förlänga räntebindningstiden på befintliga eller planerade framtida underliggande lån i skuldportföljen med syfte att säkra framtida räntekostnader.

Borgen

Utöver solidariskt borgensåtagande för Kommuninvest i Sverige AB finns möjlighet till kommunal borgen för två kategorier:

1. Borgensåtagande till av kommunen ägda företag
2. Borgen för lån till investeringar i fritidsanläggningar av föreningar

Den borgensform som är aktuell är proprieborgen (borgen såsom för egen skuld för visst belopp). Borgen får inte avse generell borgen utan beloppsbegränsning. Borgen för andra låntagare än till av kommunen ägda företag ska alltid föregås av en särskild kreditprövning. Innan beslut om att ingå borgen ska risken med åtagandet analyseras/bedömas. Riskerna ska avvägas mot kommunens ekonomiska åtaganden och

prioriteringar i övrigt. Kommunen har en mycket restriktiv inställning till borgen för lån till andra låntagare och ändamål än de två kategorierna ovan.

- 1) *Borgen kommunägda företag* Kommunal borgen kan lämnas till kommunägda företag för lån till investeringar i fastigheter, byggnader, anläggningar, maskiner, transportmedel med mera. I kommunens årliga beslut, normalt i juni månad, om Mål och budget ges borgensramar för det nästkommande året. Beslutet innebär att kommunen såsom för egen skuld ingår borgen med låneförpliktelser upp till ett totalt lånebelopp, jämte därpå löpande ränta och kostnader.
- 2) *Borgen för lån till investeringar i idrottsanläggningar av föreningar* Kommunfullmäktige har i ett särskilt beslut (kommunfullmäktige 2013-06-18 § 77) tilldelat kommunstyrelsen en borgensram för lån till investeringar i fritidsanläggningar av fritidsföreningar att gälla från och med 1 juli 2013. Efter särskild prövning kan kommunen bevilja borgen för lån till större ny-, om-, eller tillbyggnad av fritidsanläggning. För detta gäller:
 1. Fritidsföreningen äger eller kommer att äga anläggning som är bidragsberättigad i kommunen. Egeninsats i investeringen är ett krav.
 2. Investeringen har diskuterats med och godkänts av kommunen (f n kommunstyrelsen och kultur- och fritidsnämnden). I samband med ansökan om borgen ska frågan om driftbidrag diskuteras och godkännas av kultur- och fritidsnämnden, liksom amorteringstid för lån.
 3. Driftkalkyl och de intäkter som föreningen kan väntas få genom investeringen ska framgå av ansökan.
 4. Fastigheter eller motsvarande ska vara fullvärdesförsäkrade.
 5. Kommunen sätter årligen upp ett rambelopp för eventuell borgen till fritidsföreningar i årliga beslut om kommunens Mål och budget.
 6. Föreningen ska samråda med kommunen om lån och räntesats.
 7. Borgensavgift tas inte ut av föreningen.

Säkerhet

Vid borgen till kommunägda bolag krävs inte någon säkerhet men mot övriga borgenstagare gäller att ett beslut om borgen ska föregås av:

- analys utförd av bank eller annan fristående bedömare gällande investerings- och driftkalkyler
- kommunen prövar dessutom alltid själv borgenstagaren med underlag av ovanstående analys
- klarläggande av vad borgenstagaren kan lämna för säkerhet till kommunen för borgensåtagandet

Borgensavgift

När en kommun tecknar borgen för ett lån som bolagen tar upp krävs det enligt statsstödsreglerna att kommunen debiterar en borgensavgift. Borgensavgiften ska vara marknadsmässig för att justera upp räntan på lånen till en nivå som ett motsvarande privat bolag skulle erhålla. Borgensavgiften ska uppdateras minst en gång per år.

Kommunfullmäktige beslutar om borgensavgiften i samband med budgeten. Beräkningssättet för nivån av borgensavgiften ska dokumenteras.

Kapitalförvaltning

Hantering av risker

All form av ekonomisk verksamhet innebär alltid ett visst mått av finansiellt risktagande. Syftet med placeringsreglerna i denna policy är att skapa möjligheter till ett rationellt hanterande av risker med beaktande av den kostnad som det medför att minska eller eliminera risker.

Riskerna för medelsförvaltningen delas in i finansiella risker i placeringarna och administrativa eller operativa risker i förvaltningen. Det finns en viktig principiell skillnad mellan finansiella risker och övriga risker i den meningen att det oftast finns en koppling mellan finansiell risk och avkastning. Det kan därför vara sunt att ta en kalkylerad risk för att uppnå en högre avkastning. Beträffande administrativa risker finns ingen motsvarande intäktsmöjlighet och de bör därför minimeras så långt det är ekonomiskt försvarbart, dvs. så länge risken är större än kostnaden för att förebygga risken. Huvudprincipen för att minska förvaltningsriskerna i den långsiktiga pensionsmedelsförvaltningen är att tillämpa principerna om matchning och diversifiering. I förvaltningen ska därför tillgångarna balanseras mot skuldsidan (det övergripande förvaltningsmålet), och tillgångarna fördelas inom och mellan olika tillgångsslag och marknader.

Inom ramen för placeringsreglerna ska följande risker hanteras:

Aktiekursrisk – värdeförändring på aktier och aktierelaterade instrument som följer av förändrade aktiekurser. Detta är den största risken i förvaltningen och begränsas i första hand genom att styra den andel av portföljen som exponeras för aktiekursrisk. Risken kan också minskas genom att sprida placeringarna mellan olika bolag, länder/regioner och marknader.

Ränterisk – värdeförändring på en räntebärande position som följd av förändrade marknadsräntor. Ränte- och kursriskerna begränsas dels genom begränsningar av vilka instrument som är tillåtna, dels genom begränsningar av bindningstider. Ju längre räntebindningstid desto mer påverkas marknadsvärdet av en placering av förändrade marknadsräntor. I förhållande till pensionsutbetalningarna gäller däremot det motsatta förhållandet, lång räntebindning ger låg risk. Lägst ränterisk i förhållande till pensionsutbetalningarna uppnås om placeringarnas genomsnittliga räntebindningstid är densamma som den genomsnittliga löptiden på pensionsutbetalningarna.

Kreditrisk – motpartsrisk – risken att en motpart inte fullgör sina förpliktelser. Motpartsrisken begränsas genom att godkända motparter för affärer fastställs. Kreditrisk innebär också att låntagare inte kan fullgöra sin förpliktelse i form av återbetalning av lån eller betalning av ränta.

Likviditetsrisk – risken att en placering inte kan omsättas i likvida medel utan påtaglig kostnadsökning. Likviditetsriskerna begränsas genom likviditetsplanering och val av placeringsformer/värdepapper som vid var tidpunkt kan disponeras/säljas. Löptiden på placerade medel ska anpassas till framtida behov av betalningsmedel på kort och medellång sikt i enlighet med likviditetsplanen.

Valutakursrisk – värdeförändring av en valuta i förhållande till andra valutor. Om upplåning/placering sker i utländsk valuta bör försäkring av valutakursrisken övervägas.

Administrativ risk – risk för störningar inom de administrativa rutinerna. Det kan gälla exempelvis personal och datasystem. Dessa störningar kan uppträda dels hos den externa förvaltaren, dels hos den egna organisationen. För att begränsa den administrativa risken hos den externa förvaltaren krävs en kvalitetskontroll dels i samband med upphandlingen och avtalstecknandet, dels fortlöpande under avtalstiden. För att begränsa den administrativa risken i den egna organisationen krävs en klar organisation och tydliga befattningsbeskrivningar samt en fortlöpande intern kontroll och revision.

Motparter

Godkända motparter är:

- svensk bank, värdepappersinstitut eller annat finansiellt institut som har Finansinspektionens tillstånd att bedriva handel med finansiella instrument eller valutor
- utländska institutioner som har tillstånd liknande det som anges i punkten ovan och som står under tillsyn av myndighet eller annat behörigt organ.

Transaktioner ska ske enligt principen betalning mot leverans. Undantag från denna princip är tillåten vid tillfällen då det normala förfarandet är annat, exempelvis vid nyemissioner.

Förvaring av värdepapper

Kommunens tillgångar ska förvaras hos:

- svensk bank eller institut som har Finansinspektionens tillstånd att ta emot värdepapper för förvaring eller hos
- utländsk bank eller institut som har tillstånd liknande det som anges i punkten ovan och som står under tillsyn av myndighet eller annat behörigt organ.

Koncernkonto

Kommunen och de kommunala företagens likvida medel och betalningsflöden ska samordnas i ett gemensamt koncernkontosystem.

Likviditetsförvaltning

Bakgrund

Kapitalet i likviditetsförvaltningen ska säkerställa kommunens och koncernens betalningsförmåga på kort sikt. Placeringar i räntebärande värdepapper är ett komplement till kontoplaceringar och fungerar som en buffert för att hantera säsongsvariationer i kommunens likviditet. Placeringshorisonten är 0-2 år. Tillgängliga likvida medel definieras som:

- Kassa och bank
- Ej utnyttjade kreditlöften
- Finansiella tillgångar som kan omsättas inom tre bankdagar

Mål

Det primära målet för likviditetsförvaltningen är att säkerställa kommunens och koncernens betalningsförmåga på kort sikt. Likviditetsförvaltningen har därutöver ett avkastningsmål motsvarande värdeutvecklingen på statsskuldsväxlar.

Strategi och riskhantering

Risken i likviditetsförvaltningen ska vara mycket låg givet den korta placeringshorisonten.

Hur likviditeten ska placeras avgörs av placeringshorisonten:

- Likvida medel som bedöms behövas inom två veckor placeras på kommunens koncernkonto.

- Likvida medel som bedöms behövas inom 3 månader kan placeras på kommunens koncernkonto. De får även placeras i räntebärande värdepapper.
- Likvida medel som har en längre placeringshorisont än 3 månader bör placeras i räntebärande värdepapper.

Tillåtna tillgångsslag

Portföljens medel får placeras i följande tillgångsslag.

- Likvida medel - räntebärande konto med rätt till omedelbart uttag. Kontoförande bank ska ha en rating om lägst A-/A3 (från S&P Global Ratings/Moodys).
- Räntefonder - andelar i värdepappersfond med god kreditvärdighet och riskspridning (genomsnittlig rating om lägst BBB-/Baa3 från S&P Global Ratings/Moodys), som står under tillsyn av Finansinspektionen eller motsvarande myndighet inom EU. Portföljdurering understigande 2 år.

Förvaltare

Förvaltare kan vara intern och/eller extern.

Med extern förvaltare avses juridisk person som enligt kommunens direktiv förvaltar kommunens kapital. Förvaltaren ska ha Finansinspektionens tillstånd att förvalta annans finansiella instrument eller motsvarande tillstånd från utländsk tillsynsmyndighet eller annat behörigt organ. Uppdraget att förvalta kommunens kapital ska grundas på skriftligt avtal som innehåller för uppdraget tillämpliga delar av denna finanspolicy.

Förvaltning av pensionsmedel

Placeringsregler

Tillåtna tillgångsslag

Portföljens medel får placeras i följande tillgångsslag. En detaljerad beskrivning över tillåtna tillgångsslag återfinns längre fram i policyn:

- Svenska räntebärande värdepapper
- Svenska aktier, aktiefonder och aktierelaterade instrument
- Utländska aktiefonder och aktierelaterade instrument
- Alternativa investeringar
- Likvida medel i svenska kronor

Med svenska aktier och aktierelaterade instrument avses aktier, depåbevis, och aktierelaterade instrument som är noterade på Stockholmsbörsen.

Övergripande limiter för tillgångsslag

Tabellen nedan anger högsta och lägsta andel som respektive tillgångsslag vid varje tidpunkt får utgöra av portföljens totala marknadsvärde, samt andelarna i ett normalläge.

Tabell 1 Övergripande limiter för tillgångsslagen

Tillgångsslag	Min	Normal	Max
Räntor	30%	40%	90%
Aktier	10%	50%	60%
Varav svenska aktier	10%	50%	50%
Varav utländska aktier	10%	50%	100%
Alternativa investeringar	0%	10%	20%
Likvida medel	0%	0%	10%

Räntebärande värdepapper

Portföljernas medel, vad det gäller räntebärande papper, får placeras i:

- Värdepappersfonder registrerade hos Finansinspektionen eller motsvarande organ inom EU bestående av räntebärande papper med god kreditvärdighet och riskspridning. Fondens värde ska kunna gå att följa kontinuerligt samt realiseras med kort varsel samtidigt som den genomsnittliga kreditvärdigheten ska vara tillfredsställande.
- Direkt i svenska räntebärande värdepapper som är offentligt utbudna av stat, region, kommun, bank och företag.

Med företagsobligationer avses obligationer och andra skuldförbindelser (såsom olika slag av penningmarknadsinstrument) som har givits ut av annan än en stat, en region, en kommun eller en statlig eller kommunal myndighet i ett land inom EES eller av något mellanstatligt organ i vilket en eller flera stater inom EES är medlemmar eller säkerställda obligationer utgivna av svenskt bostadsfinansieringsinstitut eller banker. Skuldförbindelse som garanterats av en stat eller något annat av de nyss nämnda offentliga organen anses inte heller som företagsobligationer enligt denna definition.

Företagsobligationerna får tillsammans utgöra högst 50 % av tillgångsslaget räntebärande värdepapper. Företagsobligationerna eller det företag som har givit ut företagsobligationerna ska ha en rating av Standard & Poor eller Moody's. Om sådan rating inte föreligger får rating som fastställts av ett finansiellt institut eller av fondbolag genom

egen intern kreditanalys användas. Minst 40 % av företagsobligationerna ska ha en rating motsvarande lägst BBB- eller motsvarande (investment grade). Högst 60 % av företagsobligationerna får ha en lägre rating, dock inte lägre än BB- eller motsvarande. Företagsobligation som har nedgraderats under BB- får dock behållas.

Durationen för hela portföljen av nominella obligationer får ej överstiga sju år.
Durationen för realränteobligationer får ej överstiga 15 år.

Obligationer hänförliga till en enskild emittent, eller emittenter inom samma koncern, får utgöra maximalt 10 procent av direktinvesteringar i enskilda värdepapper.

Följande undantag gäller:

- 1) Räntebärande värdepapper emitterade, eller garanterade, av svenska staten, kommuner och region får uppgå till 100 procent av marknadsvärdet för de direktinvesterade räntebärande värdepapperen.
- 2) Säkerställda räntebärande värdepapper emitterade av ett svenskt bostadsfinansieringsinstitut får uppgå till 25 procent av marknadsvärdet för de direktinvesterade räntebärande värdepapperen.

Denna limit tillämpas endast på Portföljens direktinvesteringar i enskilda obligationer och limiten ska ställas i relation till marknadsvärdet av portföljens innehav. Indirekta exponeringar via fondplaceringar sammanräknas inte med Portföljens direktinvesteringar i enskilda obligationer vid beräkning av limiten för enhandsengagemang. När investeringsfonder används ska placeringsinriktningen i allt väsentligt överensstämma med bestämmelser i ovanstående riktlinjer.

Aktier och aktierelaterade instrument

Pensionsfondens aktieplaceringar ska ske i börsnoterade aktier. Aktier hänförliga till ett enskilt bolag, eller bolag inom samma koncern, får utgöra maximalt 10 procent av aktieportföljens marknadsvärde. Undantaget från denna regel är aktier som utgör mer än 10 procent av jämförelseindex som anges i tabell 1. För dessa får maximalt belopp som investeras motsvara den andel som innehavet utgör av underliggande index.

För att begränsa aktiekursrisken i portföljen finns möjlighet att dra ner aktieexponeringen kraftigt i perioder av volatila eller fallande aktiemarknader. Som framgår av de övergripande tillgångslimiterna kan aktieandelen sänkas till 10%, mot normalt 50%.

Alternativa investeringar

Med alternativa investeringar avses investeringar som inte ryms inom övriga tillgångsslag. Syftet med alternativa tillgångar är dels att få exponering mot absolutavkastande strategier, dels att skapa riskspridning i totalportföljen i syfte att höja den riskjusterade

avkastningen i portföljen. En generell regel för investering i alternativa tillgångar, liksom för portföljen i sin helhet enligt ovan, är att en god diversifiering ska eftersträvas genom att investera i flera olika värdepapper. Alternativa investeringar kan omfatta hedgefonder, fastigheter, skog, råvaror, fonder avseende infrastruktur och private equity.

Likvida medel

Likvida medel definieras som medel på bankräkning, depåkonto samt dagsinlåning. Övrig tidsbunden inlåning hänförs till räntebärande värdepapper vid beräkning av tillgångsslagens andelar enligt avsnitt "Limiters för tillgångsslag".

Värdepappersfonder

Placering kan ske i värdepappersfonder under Finansinspektionens tillstånd vars placeringsinriktning i allt väsentligt överensstämmer med bestämmelserna i denna finanspolicy.

Derivatinstrument

Fristående derivatinstrument är inte tillåtet. Derivat som ingår i en strategi med underliggande värdepapper är tillåten under förutsättning att övriga limiters i denna policy uppfylls.

Valutakursrisk

Utgångspunkten i förvaltningen är att begränsa valutakursrisken i förhållande till kommunens åtagande. Värdepapper denominerade i utländsk valuta ska till största del valutasäkras. Hur stor del som ska valutasäkras får bedömas i det enskilda fallet mot bakgrund av bl.a. vilket tillgångsslag det avser och till vilken kostnad. Valutasäkringens hanteras av ekonomichefen eller av kommunens motpart om det är mer kostnadseffektivt.

De värdepapper som är denominerade i SEK men där produktens utveckling är relaterad till utländsk valuta behöver ej valutasäkras.

Rebalansering vid överskridande av övergripande limit

Vid beräkning av pensionsfondens värde och övergripande limit ska dess tillgångar värderas med ledning av gällande marknadsvärde. Om en övergripande limit överskrids ska tillgångar avyttras i motsvarande mån så snart det lämpligen kan ske, varvid skälig hänsyn ska tas till den risk som överskridandet innebär för pensionsfonden som helhet. Motsvarande gäller om övergripande limit underskrids, varvid tillgångar anskaffas så snart det lämpligen kan ske.

Ekonomichefen ska rapportera över- respektive underskridande till kommunstyrelsen, med beskrivning av orsaken till förändringen samt förslag till åtgärd. Om extern förvaltare anlitas ska över- respektive underskridande av limiter enligt förvaltningsuppdraget rapporteras till ekonomichefen med beskrivning av orsaken till förändringen samt förslag till åtgärd.

Belåning samt återinvestering av kuponger och utdelningar

Tillgångarna i pensionsfonden får inte belånas. Räntor och utdelningar eller motsvarande avkastning på fondens tillgångar ska återinvesteras. Detta gäller dock inte i den mån de ska möta pensionsutbetalningar.

Förvaltning av kapitalet

Förvaltningsuppdraget

Kapitalet kan förvaltas internt eller externt. Köp, försäljning och förvaltning av nedanstående instrument får kommunen hantera internt:

- Räntebärande instrument
- Värdepappersfonder

Ovanstående instrument får även hanteras av externa förvaltare och rådgivare. Förvaltning av enskilda aktier får endast hanteras av externa förvaltare.

Externa förvaltare

Extern förvaltares behörighet

Förvaltaren ska ha Finansinspektionens tillstånd för diskretionär portföljförvaltning avseende finansiella instrument enligt kap. 2 §1, lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden eller vara utländsk institution som har tillstånd liknande det som anges ovan och som står under tillsyn av myndighet eller annat behörigt organ.

Uppdraget ska grundas på skriftligt avtal där förvaltaren bl.a. åtar sig att följa denna finanspolicy med de ytterligare preciseringar som kommunstyrelsen fattar beslut om.

Vid beslut av att anlita extern förvaltare av hela eller delar av portföljens tillgångar ska sådant uppdrag grundas på skriftligt avtal.

Urvalskriterier för externa förvaltare

Vid val av förvaltare kommer en samlad bedömning av olika kriterier att ligga till grund för beslut. Historiska resultat, organisation, arbetssätt och pris är exempel på kriterier som kommer att beaktas.

Avveckling av förvaltare och fonder

En övergripande samlad bedömning görs om huruvida förvaltare eller fond ska avvecklas. I en sådan bedömning beaktas historisk prestation samtidigt som framtida prestation och övriga relevanta faktorer uppskattas.

Motparter

Godkända motparter vid transaktioner med portföljens tillgångar är:

- värdepappersinstitut som har finansinspektionens tillstånd för handel med finansiella instrument för annans räkning i eget namn, enligt 1 kap 3 § p. 1 lagen (1991:981) om värdepappersrörelse
- utländska institutioner som har tillstånd liknande det som anges i punkt 1 och som står under tillsyn av myndighet eller annat behörigt organ.
- handel med options- och terminskontrakt får endast ske
- om kontrakten är föremål för clearingverksamhet hos en clearingorganisation, som står under tillsyn
- om avtal tecknas på för branschen sedvanliga villkor med värdepappersinstitut, som står under tillsyn enligt punkt 1 ovan, eller med utländskt finansinstitut, som står under tillsyn enligt punkt 2 ovan
- värdepapperslån får endast lämnas på för branschen sedvanliga villkor mot betryggande säkerhet till eller genom förmedling av värdepappersinstitut, som står under tillsyn enligt punkt 1 ovan, eller utländskt finansinstitut, som står under tillsyn enligt punkt 2 ovan.

Transaktioner ska ske enligt principen betalning mot leverans. Undantag från denna princip är tillåten vid tillfällen då det normala förfarandet är ett annat, exempelvis vid nyemissioner.

Förvar

Portföljens tillgångar ska förvaras hos värdepappersinstitut som har finansinspektionens tillstånd att ta emot värdepapper för förvaring, enligt 3 kap 4 § p. 2 lagen (1991:381) om

värdepappersrörelse. Andelar i värdepappersfonder registreras dock normalt hos fondbolaget, utan leverans till värdepappersinstitutet.

Hållbara investeringar/Etiska regler

Förvaltning av kommunens finansiella placeringar ska präglas och genomsyras av goda normer och att särskild hänsyn till miljön och ett hållbart användande tas av våra naturresurser. Alvesta kommun placerar i bolag som bedöms vara långsiktigt hållbara avseende ekonomi, miljö och samhälle. Ett hållbart bolag ska kunna visa ett ansvarsfullt agerande avseende social och miljömässig hänsyn samt ha god affärsetik. Jordens klimat är en långsiktig ödesfråga för vår hela existens och Alvesta kommun undviker därför placeringar i bolag som utvinner fossila bränslen och söker istället placera i bolag som har hållbara lösningar på framtidens utmaningar, exempelvis energieffektiva produkter och tjänster som leder till minskade utsläpp av koldioxid.

Det ovan nämnda ska vara vägledande vid valet av värdepappersfonder i kommunens pensionsmedelsförvaltning. Det innebär att hänsyn ska tas till ESG (Environmental, Social and Governance) vid investeringsbeslut.

Bolag som Alvesta kommun investerar i ska på ett godtagbart sätt följa internationella konventioner och överenskommelser om mänskliga rättigheter, arbetsvillkor, miljö och korruption utifrån UN Global Compact, **bilaga 2**, OECD:s riktlinjer för multinationella bolag och ILO:s kärnkonventioner. För de fall sådana konventioner och överenskommelser i en viss situation inte är tillämpliga, ska investeringen ändå bedömas utifrån de principer som anges däri, varvid lokala förhållanden kan beaktas.

Om det kommer till kommunens kännedom att något bolag på ett för Alvesta kommun icke godtagbart sätt följer internationella konventioner ska en utvärdering av placeringens lämplighet göras. Baserat på tillgänglig information ska en helhetsbedömning göras av investeringens lämplighet, varvid bland annat kan beaktas vilka åtgärder bolaget vidtagit för att rätta till missförhållande och bolagets agerande i etiska och miljömässiga frågor i övrigt.

- Alvesta kommun placerar inte i bolag som är involverade i produktion, lagring och handel av massförstörelsevapen eller andra kontroversiella vapen eller i produktion av tobak eller pornografi.
- Alvesta kommun placerar inte i bolag som utvinner fossila bränslen (olja/kol/gas) då dessa bedöms ha stor negativ klimatpåverkan. Kommunen placerar heller inte i bolag som har sin huvudsakliga verksamhet inom oljeservice (tex pipelines) eller elkraftbolag som i huvudsak producerar el med kol eller olja.

- Alvesta kommun placerar inte i bolag som är involverade i vapen eller krigsmateriel då denna produktion utgör mer än 5 procent av bolagets omsättning.
- Alvesta kommun placerar inte i bolag där mer än 5 procent av bolagets totala omsättning utgörs av alkoholproduktion eller kommersiell spelverksamhet (betting).

Vid indirekta placeringar i fonder ska eftersträvas att fonden har en placeringsinriktning som så långt som möjligt uppfyller de etiska krav som anges ovan. Eftersom även s.k. etiska fonder kan ha något annorlunda utformade etiska riktlinjer är det möjligt att placera i fonder som inte fullt ut uppfyller de krav som anges ovan. Vid placeringar i fonder ska innehavets vikt bedömas utifrån ett väsentlighetskriterium där endast mindre avvikelser kan accepteras.

Alvesta kommun ska eftersträva att fondplaceringar sker i så kallade Artikel 8-fonder enligt EU:s regelverk. Dessa främjar miljörelaterade eller sociala egenskaper: Bidrar till hållbarhet utan att ha hållbarhet som mål med förvaltningen. Exempelvis genom att aktivt välja in eller välja bort vissa investeringar.

Rapportering och uppföljning

För att ge kommunens ledning kontinuerlig information ska ett väl fungerande rapport-system finnas. Avvikelser från fastlagd policy ska snarast rapporteras. Uppföljning mot finanspolicy ska ske fortlöpande. För pensionsmedelsförvaltningen ställs särskilda krav på uppföljning och rapportering, detta specificeras närmare under avsnitt Uppföljning och rapportering pensionsmedelsförvaltning.

Kommunstyrelsen ska två gånger per år, i delårsrapport och årsbokslut, redovisa till kommunfullmäktige kommunens finansverksamhet. Uppgifter som lämnas är:

- Aktuell likviditetssituation
- Placeringsportföljernas volym, instrument (årsvis)
- Skuldportföljens volym
- Skuldportföljens genomsnittliga räntesats för aktuell period och årsvis
- Kommunens borgensåtagande fördelade på respektive motpart (årsvis)
- Eventuella avvikelser från finanspolicyns regler

Uppföljning och rapportering pensionsmedelsförvaltning

Det övergripande syftet är att kontrollera att pensionsmedelsförvaltningen har skett i enlighet med principerna om god avkastning, betryggande säkerhet och att medlen inte

använts på ett sätt som står i strid med den kommunala kompetensen enligt kommunallagen. Syftet är också att ge kommunen en sådan information om de placerade medlens avkastning, riskexponering och uppfyllande av etiska regler, att åtgärder kan vidtas vid eventuella avvikelser.

Uppföljningen ska säkerställa att den finanspolicyn som kommunfullmäktige fastställt följs. Vidare syftar uppföljningen till att kontrollera pensionsfondens värdeutveckling så att den leder till att den stipulerade procentandelen av respektive pensionsutbetalning vid varje given tidpunkt kan täckas, mätt i fasta priser. Detta sker genom att kommunens pensionsåtagande ska värderas och jämföras med aktuella uppgifter för pensionsfondens inklusive avkastning. Aktuell data om pensionsåtagandet ska inhämtas från kommunens skuldadministratör vid behov, dock med beaktande av de eventuella kostnader detta kan innebära.

Utvärdering mot index

Pensionsfondens primära jämförelseindex är utvecklingen av den del av pensionsåtagandet som ska mötas. Därvid ska jämförelse ske mot avkastningsmålet. Förvaltningsresultatet ska även utvärderas mot relevanta index som mäter utvecklingen på de olika marknader på vilka placeringarna görs. För att utvärdera förvaltare ska den vikt i respektive index som det tilldelade förvaltningsmandatet omfattar ligga till grund för utvärderingen.

Tabell 2 Jämförelseindex vid förvaltningsutvärdering.

Tillgångsslag	Index
Svenska nominella räntebärande värdepapper	OMRX Bond
Svenska reala räntebärande värdepapper	OMRX Real
Svenska aktier	SIX Portfolio Return
Utländska aktier	MSCI World (total return i SEK)
Alternativa investeringar	OMRX T-Bill +3 procentenheter

Om något av ovan nämnda index upphör att vara relevant för jämförelse av förvaltningen eller upphör att noteras ska annat index utses. Utbyte av index tillsammans med motivering ska meddelas till kommunstyrelsen i den rapport som följer närmast i tiden.

Rapportering

Ekonomichefen ansvarar för att rapporter som minst innehåller nedanstående uppgifter, tas fram minst i samband med årsredovisningen.

- Tillgångarnas marknadsvärde, totalt och per instrument
- Avkastning i absoluta tal och i förhållande till fastställda jämförelseindex
- De förvaltade medlens tillgångsfördelning
- Genomsnittlig räntebindningstid (duration) för räntebärande värdepapper
- Eventuella avvikelser från placeringsreglerna inklusive etiska regler i denna policy, avvikelsernas orsak samt vidtagna åtgärder eller förslag till åtgärder
- Eventuella rapporter om onormala händelser i placeringsverksamheten, händelsens orsak samt vidtagna åtgärder

Bilaga 1 Definitioner av vanligt förekommande termer

Aktieindexobligation	Obligationslån där avkastningen är knuten till ett eller flera aktieindex eller i kombination av ränteplaceringslag.
Allokering	Fördelning av tillgångsslag i portföljen
Ansvarsförbindelse	Del av pensionssskuld som redovisas inom linjen, dvs inte i balansräkningen
Derivatinstrument	Riskhanteringsinstrument som kan härledas till ett underliggande värdepapper, t ex köp- och säljoptioner i aktier, ränteterminer m fl.
Diversifiering	Fördelning av en portföljs placeringar inom och mellan olika tillgångsslag/marknader i syfte att minska risken och/eller höja avkastningen i en portfölj.
Duration	Kan beskrivas som den räntebärande portföljens vägda genomsnittliga återstående löptid. Durationen bestäms av obligationernas och kupongernas återstående löptid, kupongernas storlek samt räntenivån. Ju högre värde desto mer känslig är portföljen för förändringar i marknadsräntan. Durationen för en s.k. nollkupongsobligation är lika med dess löptid och för en kupongobligation lägre än dess löptid.
Emittent	Utgivare och garant av finansiella instrument.
Exponering	Det värde, uttryckt i kronor eller i procent av den totala portföljen, som förändras pga förändringar i kursen/räntan på ett värdepapper.
Index	Mått på en marknads eller delmarknads värde och utveckling.
Kreditrisk	Risk för att utställaren av ett finansiellt instrument, tex obligation, inte kan infria löftet om återbetalning av lånet.
Likvida medel	Medel på bankräkning o dyl som kan omsättas med kort varsel.
Likviditet	Mått på omfattningen av handeln, eller omsättningen, i ett instrument eller på en marknad. Även benämning för kassamedel.
Limit	Riskenivå som begränsar innehav av finansiella instrument.
Löptid	Den tid som återstår till ett värdepapper förfaller till betalning.
Marknadsränta	Marknadspriset på kapital som sätts av marknadens aktörer
Marknadsvärde	Värdet av en tillgång (eller en hel portfölj) till kapitalmarknadens rådande prisnivå.
Matchning	Exempelvis att kassaflöden från ett räntebärande papper infaller vid samma tidpunkt och med samma storlek som en pensionsutbetalning
Rating	Av kreditvärderingsinstitut gjord bedömning av sannolikheten för att en skuld kommer att regleras på överenskommen tidpunkt.

Ratingkategorier

Ratinginstituten Standard & Poor's (S & P's) och Moody's Investors Service Inc (Moody's) klassificering av kort- och långfristig upplåning kan illustreras enligt följande:

Översättningstabell för rating

Standard & Poor's			Moody's	
Nationell kortfristig rating	Kortfristig rating	Långfristig rating	Kortfristig rating	Långfristig rating
		AAA		Aaa
		AA+		Aa1
		AA		Aa2
	A-1+	AA-		Aa3
		A+		A1
	A-1	A	P-1	A2
		A-		A3
K-1	A-2	BBB+	P-2	Baa1
K-2		BBB		Baa2
K-3	A-3	BBB-	P-3	Baa3
		BB+		Ba1
		BB		Ba2
	B	BB-		Ba3
		B+		B1
		B		B2
		B-		B3
		CCC+		Caa1
		CCC		Caa2
		CCC-		Caa3
		CC		Ca
	C	C	Not prime	C
K-4	D	D		

Realobligation

Obligation som ger en inflationsskyddad avkastning då den räknas upp med inflationen i form av konsumentprisindex (KPI). Det innebär att framtida kassaflöden behåller sin reala köpkraft. Även kallat realränteobligation.

Realränta

Nominell ränta minus inflation, vilket ger en ränta med hänsyn tagen till inflationen.

Rebalansering

I det fall portföljens tillgångar utvecklas på ett sådant sätt så att de övergripande limiterna överträds krävs en rebalansering för att åter vara inom stipulerade limiter. Innebär alltså att portföljen viktas om för att återigen vara i balans med limiterna.

Bilaga 2 Global Compacts tio principer

Mänskliga rättigheter

Princip 1

Företagen ombeds att stödja och respektera skydd för internationella mänskliga rättigheter inom den sfär som de kan påverka; och

Princip 2

försäkra sig om att deras eget företag inte är delaktiga i brott mot mänskliga rättigheter.

Arbetsvillkor

Princip 3

Företagen ombeds att upprätthålla ("uphold") föreningsfrihet och ett faktiskt ("effective") erkännande av rätten till kollektiva förhandlingar;

Princip 4

avskaffande av alla former av tvångsarbete;

Princip 5

faktiskt ("effective") avskaffande av barnarbete; och

Princip 6

avskaffandet av diskriminering vid anställning och yrkesutövning.

Miljö

Princip 7

Företag ombeds att stödja försiktighetsprincipen vad gäller miljörisker;

Princip 8.

ta initiativ för att främja större miljömässigt ansvarstagande; och

Princip 9

uppmuntra utveckling och spridning av miljövänlig teknik.

Korruption

Princip 10

Företag bör motarbeta alla former av korruption, inklusive utpressning och bestickning.